

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

8 januari 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD
EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Felix Strackx tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over schade aan woningen bij rioleringswerken door Aquafin

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 8 januari 2004

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.07 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Felix Strackx tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over schade aan woningen bij rioleringswerken door Aquafin

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Strackx tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over schade aan woningen bij rioleringswerken door Aquafin.

De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, reeds jaren zorgen de rioleringswerken van Aquafin voor grote ongerustheid bij de omwonenden. De werken van Aquafin zijn meestal vrij ingrijpend : er worden metersdiepe putten gegraven dichtbij de woningen. Mijnheer de minister, als u al eens bij een put van vier of vijf meter diep hebt gestaan, weet u dat dit enorm lijkt.

De grootste bron van ergernis is het inhameren van damplaten langs de randen van de putten. Dit veroorzaakt trillingen tot op honderden meters afstand van de werken. Daarnaast wordt ononderbroken grondwater weggepompt, wat tot op grote afstand tot verzakkingen kan leiden. Veel woningen, soms zelfs op vrij grote afstand van de werken, lopen hierdoor schade op. Het gaat meestal over barsten in muren en plafonds, maar soms is er grotere schade.

Ik volg dit dossier al een hele tijd. In april 1996 heb ik de toenmalige minister hierover geïnterpelleerd. De minister zei toen dat het kinderziekten waren,

omdat Aquafin nog niet lang operationeel was en nog moest leren communiceren met de betrokkenen. Er is toen een gedragscode met Aquafin afgesloten, waarbij voor de aanvang van de werken systematisch een plaatsbeschrijving werd opgemaakt van de woningen die binnen de invloedssfeer van de werken lagen. Dit maakt betwistingen achteraf, over veroorzaakte schade, gemakkelijker.

Mijnheer de minister, die gedragscode wordt nog steeds niet overal toegepast. Er wordt voor de aanvang van de werken niet systematisch een plaatsbeschrijving opgemaakt. Bovendien is de invloedssfeer van de werken beperkt tot een afstand van 50 meter. Dit is heel weinig, zeker als het gaat over trillingen, die veel verder dan 50 meter voelbaar zijn. Ook de gevolgen van het wegpompen van grondwater zijn over grotere afstand merkbaar.

Het meest ergerlijke is dat, bij problemen, mensen nog steeds van het kastje naar de muur worden gestuurd. Ze doen hun beklag bij de gemeente, die de verantwoordelijkheid doorschuift naar een buurgemeente. Bij de buurgemeente worden ze teruggestuurd naar de eerste gemeente, die de mensen dan doorverwijst naar de aannemer van de werken. Het is niet logisch dat de burger zelf de aannemer van de werken moet aanspreken als schade wordt veroorzaakt door werken die gebeuren in opdracht van de overheid. De mensen zouden daar rechtstreeks met Aquafin over moeten kunnen communiceren.

Ik kan me voorstellen dat de toenmalige minister oordeelde dat het om kinderziekten ging. Ondertussen is Aquafin al 12 jaar operationeel, maar de communicatie tussen Aquafin, de gemeenten en de burgers lijkt nog altijd niet te verlopen zoals het moet. De burgers voelen zich hulpeloos en vinden dat ze van het kastje naar de muur worden gestuurd door de verschillende instanties.

Strackx

Mijnheer de minister, waarom wordt de gedragscode die in 1996 reeds werd afgesproken met Aquafin nog steeds niet overal toegepast? Hoe komt het dat nog steeds niet op een systematische manier een plaatsbeschrijving wordt opgemaakt van de woningen voor de aanvang van de werken? Wordt het begrip 'invloedssfeer' niet veel te eng geïnterpreteerd? Een afstand van 50 meter lijkt me zeer beperkt.

Wat is de evolutie van een aantal schadegevallen en gerechtelijke procedures? In 1996 heeft de toenmalige minister me hierover een aantal – vrij spectaculaire – cijfers gegeven. Het aantal schadegevallen en procedures die aanhangig waren gemaakt tegen Aquafin lagen zeer hoog.

Welke stappen hebt u ondernomen om de communicatie met de burgers die te maken hebben met de werken van Aquafin nu eens eindelijk te verbeteren? Door een betere communicatie kunnen een aantal betwistingen en vooral het ongenoegen en ongerustheid tot een minimum worden herleid.

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, de heer Strackx kaart terecht dit probleem aan. Het klopt dat bij de uitvoering van investeringen door Aquafin soms schade optreedt aan eigendommen van derden. Ingeval de schade bewezen is en verband houdt met de uitvoering van de werken, dan zal die ook worden vergoed door Aquafin.

In 1996 had de NV Aquafin een verzekeringsstructuur waarin steeds, voorafgaand aan de werken, plaatsbeschrijvingen werden opgemaakt voor woningen die waren gelegen binnen een afstand van 15 meter vanaf de as van de aan te leggen riool. In die zin bestond er toen een algemeen geldende praktijk, zonder dat er sprake was van een geformaliseerde gedragscode. In die periode waren bovendien zowel NV Aquafin als de aannemer verzekerd voor hun respectieve aansprakelijkheid. Dit gaf soms aanleiding tot discussies over wederzijdse aansprakelijkheid, waardoor ook een te betreuren vertraging optrad in de afhandeling van een schadeval.

Om precies dergelijke situaties te vermijden werd, met instemming van het Vlaams Gewest, in 2001 een nieuwe verzekeringsstructuur opgezet. Hierbij worden eerder vermelde discussies tussen de aannemer en Aquafin vermeden doordat de aannemer

mee opgenomen is in de verzekeringspolis die de NV Aquafin afsloot. Hierdoor wordt bovendien het onderzoek dat door de verzekeringsexpert wordt gevoerd, beperkt tot een onderzoek naar het bestaan van een oorzakelijk verband tussen de werken van NV Aquafin en de schade.

Tevens werd beslist om in diezelfde structuur ook niet langer plaatsbeschrijvingen te maken. De reden hiervoor is dat zo'n onderzoek een momentopname is met een beperkte beschrijving van de toestand van een pand. Een echt grondige plaatsbeschrijving kan maar worden opgesteld indien er in de woning niet is voorzien in enige vloer-, muur- en/of plafondbekleding, zoals bijvoorbeeld behang, vasttapijt, vals plafond, enzovoort. Achter deze bekleding kunnen zich ook barsten of andere onvolkomenheden bevinden.

Een controle van de nutsleidingen kan een gedeeltelijk destructief karakter hebben. In de praktijk zijn het leegmaken van woningen of het destructief te werk gaan uiteraard geen werkbare oplossingen. Een plaatsbeschrijving is bijgevolg een gebrekkig instrument om schade door de werken aan te tonen. Door een plaatsbeschrijving wordt geen schade voorkomen, noch verhinderd.

Om schade te voorkomen, besteedt Aquafin liever grotere bedragen aan veiligheidsmaatregelen ter bescherming van naastliggende eigendommen. Hieruit mag zeker niet worden afgeleid dat Aquafin zijn verantwoordelijkheid tracht te ontvluchten, maar een plaatsbeschrijving bleek geen geschikt instrument te zijn om over de schadeproblematiek te oordelen en uitspraken te doen.

In 1999 waren er 1257 verzekeringsdossiers met schade aan derden. In 2003 – volgens de beschikbare informatie – nog 922 dossiers. Er is dus een zekere daling merkbaar.

Ook voor de gerechtelijke dossiers is er een evolutie : in 1999 waren er 383 dossiers, in 2003 – op het moment dat deze vraag werd ingediend en op basis van de beschikbare gegevens – ging het over 339 dossiers. Het is geen spectaculaire daling, dat geef ik ik toe.

Ik beschik over een overzicht van de dossiers van 1999 tot 2003. Mijnheer de voorzitter, ik stel voor om deze cijfers ter beschikking van de commissie te stellen.

In het verleden was het dikwijls niet duidelijk tot wie de gedupeerde zich diende te wenden. Om de communicatie over de werken te verbeteren, heeft

Sannen

Aquafin sinds een aantal jaar een minder-hinder-programma opgezet. Zoals de heer Strackx terecht stelt, is goede communicatie een belangrijke stap vooruit.

Sinds 1996 beschikt de NV Aquafin ook over een ombudsman, waartoe iemand zich kan wenden indien hij geen genoegen neemt met de voorgestelde behandeling of behoefte heeft aan een meer objectief aanspreekpunt. Op jaarbasis behandelt de ombudsman gemiddeld een 300-tal dossiers. De klachten handelen voornamelijk over werken die in uitvoering zijn, en in mindere mate over hinder van bestaande installaties. De ombudsman treedt nooit in de plaats van de verzekeringsexperts, maar gaat vooral na of de klacht op een correcte wijze behandeld werd.

Er wordt dus zeker niet verwacht dat de burger zelf contact opneemt met de aannemer of de gemeente. In eerste instantie is de werftoezichthouder het aanspreekpunt voor de betrokkenen. Dit wordt steeds meegedeeld aan de omwonenden en de gemeente. Het minder-hinderprogramma wordt aan de gemeenten doorgegeven. Mijnheer de voorzitter, ik stel voor om de omstandige toelichting over dit plan ter beschikking van de commissie te stellen.

Het minder-hinderprogramma is een communicatief programma van Aquafin, waarin duidelijk staat wie verantwoordelijk is en tot wie men zich kan richten. Het is terecht dat men zich tot de werftoezichthouder moet richten, want het gaat dikwijls over werken die zich over meerdere gemeenten uitstrekken en door dezelfde aannemer worden uitgevoerd. De werftoezichthouder is de beste aanspreekpersoon. De gemeente is hiervan op de hoogte en kan betrokkenen doorverwijzen. Als iemand het gevoel heeft dat zijn klacht niet op de juiste wijze wordt behandeld, kan hij zich wenden tot de ombudsman van Aquafin.

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik verneem tot mijn ontgoocheling dat de plaatsbeschrijving eigenlijk is afgeschaft. Dit was het enige middel voor de burgers om te bewijzen dat de schade niet aanwezig was voor de aanvang van de werken.

We hebben altijd de mensen aangeraden een plaatsbeschrijving te laten opmaken, eventueel op eigen kosten, ook als Aquafin zegt dat dit niet nodig is of beweert dat er geen gevaar is. Mijnheer de minister, als er geen plaatsbeschrijving wordt gemaakt, welke mogelijkheden hebben de mensen dan nog om aan tonen dat ze schade hebben geleden tijdens of na de werken ? Dat is mij volkomen onduidelijk.

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer Strackx, ik weet niet of u goed beseft wat u vraagt. U vraagt aan de Vlaamse overheid dat als een NV een werk uitvoert, de overheid een plaatsbeschrijving desnoods zou moeten bekostigen. Als u dit doortrekt, dan moet die regeling worden overgenomen door alle overheden, ook provincie- en gemeentebesturen, en dat voor alle werken die worden uitgevoerd. Dat is een onmogelijke zaak. Het is Aquafin die de keuze heeft gemaakt. Ze vond dat een plaatsbeschrijving minder efficiënt was en het aanspannen van gerechtelijke procedures niet voorkomt.

U had het trouwens net over de moeilijk af te bakenen invloedssfeer. Als men de gerechtelijke procedure enkel zou laten afhangen van een plaatsbeschrijving, dan kan Aquafin bepalen hoever ze moet gaan. Als de woonst erbuiten ligt, kan ze zeggen dat de burger niet kan bewijzen dat de schade werd veroorzaakt door de werken.

De plaatsbeschrijving is maar één instrument bij een klacht. Ze is zeker niet het ultieme middel, want anders zou ze ook door de aannemer of NV Aquafin gebruikt of misbruikt kunnen worden. Zo kunnen er barsten in de woning aanwezig zijn die daarna groter worden. Men belandt in een moeilijke discussie. Er kan niet worden gezegd hoever de invloedssfeer reikt.

Aquafin heeft een keuze gemaakt omdat ze vindt dat ze op die manier betere diensten kan verlenen. Het feit dat er geen plaatsbeschrijving is, vermindert niet de mogelijkheden van de individuele burger, wel integendeel.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.24 uur.*